

OVERAL BEESTJES

In 2008 heeft EIS de omgeving van Naturalis geïnventariseerd op flora en fauna, in het kader van het 33,3 jarig jubileum. Het is een saai stuk stadsgebied in Leiden, met wat bermen, sloten, netten en tuinen en een braakliggend terrein. Tientallen specialisten hebben met diverse technieken, zoals netten en fuiken, pot-, licht-, malaise- en biervallen en een insectenstofzuiger het gebied onderzocht. Er werd zelfs een zeppelin ingezet, met een

FOTO: JONGE NEDERLAND, ARPELING GEESTEREN

groot net eronder, om het luchtplankton te bemonsteren. Tot onze verbazing werden maar liefst 1569 soorten aangetroffen, waarvan ruim 70 % insecten en andere ongewervelde dieren. Als je dan de specialisten in zo'n prachtig gebied als de Meinweg loslaat, dan weet je zeker dat dit nog veel meer moet opleveren. En dat blijkt: het 1000-soortenproject waarover in dit themanummer gerapporteerd wordt, leverde de recordscore van bijna 3000 soorten op.

Nederland heeft de hoogste dichtheid aan natuurwaarnemers in de wereld. Vogels krijgen de meeste aandacht, maar ook planten, amfibieën en dagvlinders mogen zich in grote belangstelling verheugen. Daarbij valt op dat insecten steeds populairder worden. Het aantal toegankelijke publicaties van lastige groepen neemt sterk toe, op honderden plaatsen wordt 's nachts naar nachtvlinders gekeken, het Jaar van de Bij heeft de interesse voor wilde bijen versterkt en honderden natuurfotografen richten de lens op kleine beestjes. Het internet is ook een belangrijke katalysator van deze toegenomen aandacht. De entomologie was lang een exclusieve hobby, vanwege de slecht toegankelijke literatuur, dure stereomicroscopen en noodzaak tot verzamelen. Voor allerlei kleine kevers, vliegen, muggen en sluipwespen is dat nog steeds het geval. Maar van onder meer libellen, sprinkhanen, zweefvliegen, boktorren en lieveheersbeestjes zijn prachtige foto's op internet te vinden, er zijn forums om determi-

natievragen te stellen, pdf's te downloaden en er komen steeds meer digitale determinatietools.

Ook atlasprojecten worden in toenemende mate via internet georganiseerd, zoals recent voor de sprinkhanen. In de periode 1990-1994 organiseerde EIS het eerste atlasproject sprinkhanen. De waarnemers stuurden toen hun gegevens in op formulieren, die vervolgens gedigitaliseerd moesten worden.

Pas jaren later, in 1997, zagen de waarnemers hun stippen terug op de kaarten in de atlas, die als deel 1 van de serie Nederlandse Fauna werd gepubliceerd. Nu voert een waarnemer zijn waarneming via smartphone in het veld in en deze wordt meteen toegevoegd aan de kaarten op Waarneming.nl. Soms krijgt de waarnemer in het veld al terugkoppeling: *Weet je het zeker, dit is een heel bijzondere waarneming? Heb je een foto gemaakt?* Deze nieuwe manier van werken blijkt bijzonder stimulerend en honderden nieuwe mensen hebben de sprinkhanen ontdekt. In de nieuwe atlasperiode ligt het jaarlijks aantal waarnemingen dan ook op het drievoudige van de periode 1990-1995.

Naar verwachting zal de insectenstudie de komende jaren een hoge vlucht nemen. Toch hoeft niet iedere natuurliefhebber insectenspecialist te worden. Je kunt ook gewoon genieten van de rijkdom aan vormen, kleuren en gedrag. En daarvoor hoeft je niet ver weg. In de eigen tuin is al van alles te zien. Bekijk eens hoe een lieveheersbeestje een bladluis eet of ga bij een sprinkhaan in het gras liggen, om te kijken hoe hij dat geluid maakt. Je hoeft alleen maar door de knieën te gaan en er ligt een fascinerende wereld voor je open.

Roy Kleukers

DIRECTEUR STICHTING EIS-NEDERLAND